

תקות מנחם

גיליון מס'
182

יו"ל לקראת ש"פ ויגש – ט' טבת
הי' תהא שנת עליון

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי' ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם,
להראות ולהוכיח הנראה לעני"ד בדרך אפשר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו,
הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.
ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר טהרה - ג'

מחזור כ"ח שנה כ"ו

בעז"ה יום ד' פרשת ויגש ו' טבת הי' תהא שנת עליון

סיום הלכות מטמאי משכב ומושב והתחלת הלכות שאר אבות הטומאות

וטומאה רוחנית כי היו שטופים שם ביזמה ובעריות, והיו שקועים שם
במ"ט שערי טומאה. וכן מוצאים בקשר לציאת מצרים, שאומרים
בהקדמה ובתפילה שלפני "תיקון ליל שבועות": "אתה בחרתנו . .
והבדלתנו מן הטומאה **טומאת מצרים**, מחמישים שערי טומאה,
והכנסתנו לחמישים שערי קדושה וכו"ו.

וי"ל שזהו הרמז והקשר לשם ההלכה "מטמאי משכב" שקשור עם
הטומאה הרוחנית הבאה בגלל הזנות והעריות - "משכב".

והרי פרשת מקץ באה בהמשך לפרשת וישב (בה נמכר וירד יוסף
למצרים, שהביא ועי"כ נגרם גלות מצרים של כל משפחת יעקב וכל בני
ישראל) ושם רצו להכשיל בזנות את "יוסף הצדיק" - ספירת היסוד,
ואשת פוטיפר אמרה לו "שכבה עימי"⁵ [ולא אמרה לו לשון אחר של
זנות, כגון ביאה, קירוב, וכיו"ב, שזהו הקשר עם הלכות "מטמאי
משכב"].

ובשם הלכות אלו מדובר שמטמאים גם הי'מושב; שגם זה רמז
לגלות מצרים; כמו שנאמר בפרשת בא⁶: "ומושב בני ישראל אשר ישבו
בארץ מצרים וגו'". שאמנם נתן להם אחוזה והתיישבו בארץ גושן
שעליה נאמר⁷: "טוב ארץ מצרים" וימיטב הארץ⁸, היינו בארץ גושן
ביחס לכללות ארץ מצרים, אבל ארץ מצרים בכללותה היא "ערות
הארץ", גם ביחס לכל העולם,

ו"מושב" - אפשר לומר שמרמז גם על תאות האכילה שקובעים
ועושים בעיקר בישיבה. ובפרשתנו נאמר "ואכלו את חלב הארץ"⁹, היינו
שיוסף אומר לאחים שאכילתם תהיה הי'לעומת זה" והמשקל נגד של
תאוות האכילה של מצרים, שריבוי האכילה גם גורמת לריבוי תאוות
העריות והזנות. ובני ישראל "יאכלו" ויקחו מהם את "חלב הארץ",
וינצלו ויאכלו באכילה קדושה, כנאמר¹⁰: "ויניצלתם את מצרים" (ועיין
משי"כ בכ"ו - בעז"ה - בסיום על הלכות אלה בספרנו "תקות מנחם"

טומאה וטהרה - רוחניים

א. כל ההלכות שבספר טהרה אינם רק עניני טומאה וטהרה
הלכתיות, אלא מורות גם על עניני טומאה וטהרה רוחניים, וכפי שהדבר
מתבטא מיד ב"כותרת" שמביא הרמב"ם בתחילת הספר, הפסוק¹: "לב
טהור ברא לי אלוקים, ורוח נכון חדש בקרבי".

וכן בסיום ספר טהרה, בסיום הלכות מקואות, כותב הרמב"ם ענין
זה שהטומאות והטהרות קשורים גם לטומאות וטהרות הרוחניות,
וז"ל בהלכה האחרונה²: "דבר ברור וגלוי שהטומאות והטהרות גורות
הכתוב הן וכו', והרי הן בכלל החוקים. וכן הטבילה מן הטומאות מכלל
החוקים הוא . . . והדבר תלוי בכוונת הלב . . . ואעפ"כ רמז יש בדבר:
כשם שהמכוון ליבו ליטהר, כיון שטבל - טהור, ואע"פ שלא נתחדש
גופו דבר, כך המכוון ליבו לטהר נפשו מטומאות הנפשות שהן
מחשבות האון ודעות הרעות, כיון שהסכים בליבו לפרוש מאותן העצות,
והביא נפשו במי הדעת - טהור. הרי הוא אומר³: "וזרקתי עליכם מים
טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גוליתכם אטהר אתכם". השם
ברחמי הרבים מכל חטא עון ואשמה יטהרנו, אמן". היינו שהרמב"ם
קובע, גם בתחילת הספר וגם בסופו, שענין הטומאה והטהרה הוא גם
(ובעיקר) ענין רוחני ונפשי - טהרת הנפשות מטומאות הנפשות.

מצרים - "ערות הארץ"

ב. ועפ"ז אפשר לקשר הלכות אלו, עם פרשיות אלו;

התחילו את הלכות מטמאי משכב ומושב בשבת פרי' מקץ ומסיימים
בפרי' ויגש; בפרשיות אלו מדובר ע"ד ירדת בני ישראל למצרים, שמאז
התחילה גלות מצרים; בפרשת מקץ ירדו האחים לשבור אוכל, ובפרשת
ויגש ירדו יעקב ובניו וכל משפחתו לגור במצרים. ובמצרים היתה תוקף
הטומאה הרוחנית וכמו שכתוב בפרשת מקץ על מצרים פעמיים⁴:
"ערות הארץ" וכמו שכתוב בחסידות שהיה שם מצב ודרגה של "ערוה"

⁵ לייט ז', י"ב.

⁶ י"ב, מ'.

⁷ ויגש מ"ה, י"ח.

⁸ מ"ז, י"א.

⁹ מ"ו, י"ח.

¹⁰ שמות ג' כ"ב.

¹ תהילים נ"א, י"ב.

² פי"א ה"ב.

³ יחזקאל ל"ו כ"ו.

⁴ מ"ב ט', י"ב.

ממצרים, כמו שאומר ה' ליעקב בפרשת ויגש לפני ירידתו למצרים²¹:
 "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה" וכמבואר בחסידות
 שכשם שהייתה ירידה בגשמיות וברוחניות, או ירידה לגלות מצרים
 שהיא שורש לשאר הגלויות, עד גלות זה האחרון, שמטרת הירידה
 הכפולה כדי שתהיה עליה כפולה כני"ל, "ואנכי אעלך גם עלה"; שהכונה
 היא גם לעליה כפולה בגשמיות וברוחניות, או גם עליה מגלות מצרים
 שיציאת מצרים היא שורש לגאולה מכל הגלויות עד הגאולה השלימה
 מגלות האחרון.

וענין זה מרומז בפרשת "מקץ", ששם הפרשה מרמזת גם על הגלות
 וגם על הגאולה; כי במילה קץ מרומז סיום הגלות כמו הקץ של המאסר
 של יוסף, שבמדרש רבה פותח הפרשה על המילים: "ויהי מקץ"²² עם
 הפסוק "קץ שם לחושך" [שזהו גם הרמז לחנוכה], ובמפרשים מסבירים
 (ב"אבן עזרא) ש"קץ" גם פירושו התחלה (כי קץ מלשון קצה שזהו גם
 הסוף וגם ההתחלה); היינו גם קץ וסיום הגלות ותחילת הגאולה; "קץ
 הימים" ו"קץ הימין".

ירידה צורך עליה!

ו"עלה" בגימטריא - 105, ופעמיים "עלה" - גימטריא 210 כמנין "דרו";
 היינו שהירידה היא צורך עליה, וכבר בירידה מרומזת וטמונה העליה הכפולה
 ממצרים ומכל הגלויות עד לגאולה השלימה, [ובפרט לפי דברי אד"ש על
 מ"ש במדרש²³ שכל פעם שכתוב כפל לשון, מרמז על הגאולה כמו "פקד
 פקדתי"²⁴ "צמח אצמיח"²⁵ וע"פ ההסבר שכל כפל מורה על דרגת הבלי גבול,
 כמו שאומרים חז"ל על הפסוק²⁵ "הוכח תוכיח" "אפילו מאה פעמים" וכן
 "נתון נתן"²⁶ "אפילו מאה פעמים". ואומר אד"ש מה"מ שאין הכוונה דוקא
 מאה פעמים ולא יותר אלא שהכפל מורה על בלי גבול. ומסביר זאת אד"ש
 בצורה נפלאה; שכיון שהמילה שכתובה בפסוק בצורה שנקראת בכללי
 הדקדוק "מקור"; הוכח, נתון, וכדו', וב"מקור" הדברים הם בלי גבול!
 ובענינו "עלה" זו צורת ה"מקור", ולכן הדברים הם "בלי גבול", עד העליה
 והגאולה האמיתית והשלימה מהגלות האחרונה.

וענין זה שתכלית ומטרת הגלות והירידה היא העליה והגאולה, וזו
 כבר הפנימיות של הגלות שיש בה הכוח שמרומז ומונח בה כבר
 הגאולה. ע"ד מה שמבאר אד"ש מה"מ שימי בין המצרים ותשעת
 הימים שיהפכו לשמחה; שכבר בגלות ובחורבן נמצאת הגאולה [ולכן
 אומר אד"ש מה"מ להשתדל לעשות שמחות של מצוה המותרות
 בתשעת הימים, כגון סיום מסכת וכיו"ב, ועל ידי כך לבטא את ההכנה
 לגאולה, ועוד ימים אלו שיהפכו לשמחה, וכן שכבר עתה הפנימיות של
 הגלות היא הגאולה השלימה, שענין זה מתבטא בפרשיותנו מקץ ויגש
 שהירידה צורך עליה; "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה";
 וענין זה מתבטא גם בכללות הלכות אלו וכללות ספר טהרה שענינו
 הפיכת הטומאה לטהרה; היינו שכל תכלית ומטרת הטומאה, שהיא
 עצמה תהפך לטהרה, וכמו שמובא ע"ז במדרש על פרה אדומה בתחילת
 פרשת חוקת, הפסוק "מי יתן טהור מטמא".

²¹ מ"ו, ד'.

²² מ"א, א'.

²³ ילקוט שמעוני פ"ד לך.

²⁴ שמות ג', ט"ז.

²⁵ קדושים י"ט, י"ז.

²⁶ ראה ט"ו, י'.

הזהמה - מחטא עץ הדעת

ג. וי"ל שבפרטים של מטמאי משכב ומושב, מרומזים התאוות הנ"ל
 הקשורות עם תאוות העריות והאכילה;
 הרמב"ם אומר בהלכה הראשונה של מטמאי משכב ומושב שיש
 ארבעה טמאים שהם בגדר של מטמאי משכב ומושב וז"ל: "הזב והזבה
 והנידה והיולדת - כל אחד מארבעתם אב מאבות הטומאות", ואפ"ל
 שאלו הארבעה מורים על התאוות הנ"ל;
 "הזב" - מובא במפרשים שהזיבה באה בגלל הפריצות והריבוי
 בתאוות העריות, וכך כותב ה"כלי יקר" עה"פ¹¹: "צו את בני ישראל
 וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש".

וכן ארבעת אלו מורים על התוצאות של הריבוי בתאוות האכילה;
 "הזב"; בספר החינוך כותב (דלא כה"כלי יקר" דלעיל) שהזיבה באה
 כתוצאה מריבוי האכילה שגורמת לזיבה.

ה"זבה הנידה והיולדת"; אלו הם ריבוי הדמים של האשה, ומבואר
 בגמ'¹² שריבוי הדמים של האשה בא בגלל חטא עץ הדעת שאז נתקלה
 ב"הרבה ארבה עצבונך והרוגך בעצב תלדי בנים"¹³.

והרי חטא עץ הדעת בא בגלל תאוות האכילה שע"ז נאמר¹⁴: "ותרא
 האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים, ונחמד העץ להשכיל,
 ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאשה עימה ויאכל".

ובחטא עץ הדעת היה גם טומאת ותאוות חטא העריות; כמו שחז"ל
 אומרים בקשר לנחש¹⁵: "בא על חוה והטיל בה זוהמא" ומקשרים זאת
 עם ענין הנישואין, ע"פ הפסוק בדברי האשה לה': "הנחש השיאני
 ואוכלי"¹⁶ - מלי נישואין. היינו שהיה שם ג"כ ענין העריות [ובגלל זוהמא
 זו נקרא הגוף "משכא דחויא" (עור הנחש), ולכן יש באשה ריבוי
 הדמים שצריכים להפריש ובפרט לפני הלידה בגלל זוהמא זו. וזהו מה
 שאומרים חז"ל על האשה: "כל אשה שדמיה מרובין ילדיה מרובין",
 ולכן בדם זה יש גם טומאה הלכתית שע"כ לומדים בהלכות אלו].

ועפ"ז ענין דמים אלה קשורים עם חטא עץ הדעת שהיה בו גם תאוות
 האכילה וגם תאוות העריות (היפך הצניעות), שמביאים לטומאת האשה,
 ע"י הדמים שבאים מהזוהמה. וגם טומאת מצרים היתה בעיקר בגלל
 הפריצות בעריות ובפרשיותנו התחילה גלות מצרים.

אעלך גם עלה!

ד. והרמז לכל שנות גלות מצרים כתוב כבר בפרשת מקץ למרות שאז
 ירדו באופן זמני "לשבור אוכלי"¹⁷ לא כמו בפרשת ויגש שבאו "לגור
 בארץ"¹⁸ שבפרשת מקץ נאמר¹⁹: "רדו שמה" ואומר רש"י ע"ז
 (מהמדרשים²⁰): "לא אמר לכו, רמז למאתים ועשר שנים שנסתעבדו
 למצרים כמנין רד"י" [וי"ל שבמילה רדו מרומזת גם העליה ממצרים;
 כי הרי "ירידה צורך עליה"! היינו שתכלית הירידה וכלול בה העליה

¹¹ נשא ה' ב'.

¹² עירובין ק' ב'.

¹³ בראשית ג', ט"ז.

¹⁴ שם פסוק ו'.

¹⁵ מדרש אגדה, מובא ברש"י שבת קמ"ו, א'.

¹⁶ בראשית ג' י"ג.

¹⁷ מ"ב, ז'.

¹⁸ מ"ז, י"ד.

¹⁹ מ"ב, י"ג.

²⁰ תנחומא אות ח'. ב"ר צ"א, ב. צ"א, ו. ילקו"ש קמ"ח.

ומתאים גם לימי החנוכה דאזלין מינייהו; שענין נרות חנוכה שמאירים את החושך והוא עצמו נהפך לאור ע"ד הנאמר "כיתרון האור מן החושך", "והוי יגיה חשכיי" ועד שמאירים את כל החושך של כל העולם, שזה מסומל בזה שכל נרות המנורה דולקות, ועיי כך מאיר בשלמותו אור הגאולה השלימה ע"י מלך המשיח, "ותחזינה עינינו" מ"י"ד מ"י"ש, נאו!

"תקנות" חוט השני

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע והתאריך.

- א. גלות ויציאת מצרים, פרשיות וישב מקץ ויגש ויחי, טומאה וטהרה רוחנית.
- ב. מצרים - "ערות הארץ" - טומאת עריות, שטופים בזימה - "מטמאי משכב".
- ג. מטמאי מושב - תאוות האכילה.
- ד. הזב - בגלל ריבוי תאוות העריות וריבוי בתאוות האכילה.
- ה. זבה נידה ויולדת - ריבוי בדמים בגלל חטא עץ הדעת - שהיה תאוות אכילה ועריות. "בא על חוה והטיל בה זומא".

***

בעז"ה יום ג' פרשת ויחי י"ב טבת ה'י תהא שנת עליון סיום הלכות שאר אבות הטומאות והתחלת הלכות טומאת אוכלין

ואתם הדבקים בהוי' - חיים!

א. בהמשך למה שכתבנו בסיום של ההלכות הקודמות שתוכן הלכות אלו היא הטהרה מהטומאה, לא רק מהטומאה ההלכתית אלא גם (ובעיקר) מהטומאה הרוחנית, (שזה אומר הרמב"ם בפסוק ה"כותרת" שבראש הספר, ובהלכה האחרונה שבסיום הספר). שזה מרומז בתוכן פרשיות אלו (וישב מקץ ויגש ויחי) העליה והטהרה מטומאת מצרים "ערות הארץ"; יש גם רמז בפרטי ההלכות והדברים שהם אב הטומאה: נבלה, שרץ, שכבת זרע, ועבודה זרה שמטמאה מדברי סופרים כשרץ, כפי שהרמב"ם מפרטם במנין המצוות שבכותרת, ובהלכה הראשונה.

וי"ל שבכל אחד מאלו מרומז גם התוכן של טומאת מצרים והעליה והטהרה ביציאת מצרים (שהן שורש לכל הגלויות והגאולות); "טומאת נבלה" - הנבלה מורה על חוסר החיים שמביא את הטומאה בגלל ההינתקות מה' ומהקדושה שמביאים החיים כמו שנאמר²⁷ "ואתם הדבקים בהוי' אלוקיכם חיים כולכם היום".

ובגלות היא ההתנתקות מהחיים ומארץ החיים. והתיקון לזה הוא החיים והדבקות באלוקות; שזהו העליה ותיקון הגלות. וענין זה מרומז בפרשת ויגש, בה התחילו הלכות אלו, כנאמר²⁸: "ותחי רוח יעקב אביהם", ואומר רש"י: "שרתה עליו שכינה שפרשה ממנו"²⁹. שזה היה החיים הרוחניים של יעקב אבינו, והגאולה שלו [להעיר שכתוב בסיום שיעור החת"ת של שלישי, וביום זה ה'י "הדידן

נצח"י, "הייתי רוח וגוי" של כ"ק אד"ש מה"מ!].

וסיום ההלכות בפרשת "ויחי", וכידוע דברי האדמו"ר הזקן שעיי "ואת יהודה שלח וגו' להורות לפניו גשנה", שעשו במצרים בית הוראה ללימוד התורה ועייכ "ויגש"; נעשים קרובים להקב"ה, וגם במצרים נעשה "ויחי"³⁰; היינו הגאולה הרוחנית והחיים גם בארץ מצרים, שזהו התיקון לטומאת מצרים היפך החיים - טומאת נבלה.

גשנה - גימטריא - משיח!

ולהעיר שב"שבעת ימי המשתה" של ה"דידן נצח" אמר אד"ש מה"מ שיחה כל יום אחרי תפילת מנחה, ובא' הימים אמר שבמילה גשנה - מרומזת חנוכה; [שתמיד חנוכה נכנס לשבוע פרשת ויגש או ששבת חנוכה הב' מברך את השבוע דפרשת ויגש] כי "גשנה" - הם האותיות שעל הסביבון [ר"ת: "נס גדול היה שם"], ולהעיר שאותיות גשנה - גימטריא - "משיח"! וכדאי לברר אם מה שבארץ ישראל האותיות שעל הסביבון הן נ' ג' ה' פ' (פה), האם שינוי זה נעשה ע"פ גדולי ישראל, או ע"י המתחדשים המודרנים; כי גם בא"י היו יכולים לומר על הנס "שם"; כי מי שלא נמצא במקום המקדש (שאסור לנו להיות עכשיו), או במקום המלחמה יכול לומר על הנס שה' שם. אבל בכל זאת בהשגחה פרטית כתוב על הסביבון בא"י האותיות נ' ג' ה' פ' [וכמו שאומר אד"ש שע"פ המונקאטשער אפשר ללמוד הוראה מאיך שהדברים הם בפועל בעולם]. והעירני הרה"ת אהרן (אריק) ב"ד מיכל שיחיו רסקין שאותיות אלו הן בגימטריא - מנחם; שמו של משיח.

ואותיות אלו הן גם הגפ"ן - ר"ת (מקובל אצל יהודים): געזונט (בריאות, ובלה"ק גוף או גשמיות), פרנסה! נחת. והה' - ר"ת הצלחה! וכל המילה הגפן ומנחם - גימטריא הצלחה, וגימטריא לקח (כך אומר אד"ש מה"מ, ע"ש הפסוק "כי לקח טוב נתתי לכם", ולהעיר שדווקא אד"ש חילק לקח כל שנה בתשרי לרבבות יהודים, ובשנת תשנ"ב במשך החצי שנה הראשונה כמה וכמה פעמים!

ביטול עבודה זרה!

טומאת שכבת זרע - מבואר בספר החינוך שעניינה להגביל את תאוות עיני העריות, שכנ"ל ארץ מצרים היתה "ערות הארץ" - פרוצה בעריות. וטומאת שרץ, ועבודה מטמאה כשרץ שנאמר³¹ "ישקץ תשקצנו" כמ"ש הרמב"ם בהלכות אלו³²; ובגלות מצרים היהודים עבדו עבודה זרה כמ"ש בחז"ל: "הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עי"ז", והתיקון לזה, הוא הדבקות בה' - "ויחי"!

"תקנות" חוט השני

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע והתאריך.

- א. טומאת נבלה - היפך החיים, גלות וטומאת מצרים, והתיקון "ויחי".
- ב. טומאת שרץ ועבודה זרה כשרץ - במצרים "הללו עובדי עי"ז".
- ג. טומאת שכבת זרע - המצרים פרוצים ושטופים בזימה - "ערות הארץ".

³⁰ ולהעיר שפסוק זה - גשנה, נאמר בפרק מ"ה - גימטריא גאולה א', ופסוק כ"ח - גימטריא "ויחי"!

³¹ עקב ז', כ"ו.

³² פ"ו ה"ב.

²⁷ ואתחן ד, ד [להעיר: ד' - ר"ת דבקים].

²⁸ מ"ה, כ"ז.

²⁹ תנחומא אות ב', וכן בתרגום אונקלוס ויו"ע.

מדבר שקר תרחק!

א. כשהתחיל "משפט הספרים" נכנסו לכ"ק אד"ש מה"מ העורכי דין יחד עם חברי ועד אגודת חסידי חב"ד, ואד"ש אמר לעורכי הדין שרוצה שיהלו ויערכו את טענות המשפט ע"פ איגרת הקודש של כ"ק הרבי הקודם, שכתב אחרי מלחמת העולם השנייה לעו"ד בקשר להצלת הספרים של ספרייתו שנשארו באירופה בזמן המלחמה, והרבי ביקש שהעו"ד יפעל אצל שלטונות ארה"ב שישתדלו להצלת והבאת הספרים לארה"ב, ושיאמרו לשלטונות שהספרים אינם רכוש פרטי אלא שייכים לכלל; ל"אגודת חסידי חב"ד".

והרבי אמר לעורכי דין שאם הרבי הקודם כתב על הספרים ששייכים לכלל ולאגודת חסידי חב"ד, לא יתכן שהרבי ישנה במאומה מן האמת [ולא כדעת "קטני אמונה" שאומרים שהרבי כתב זאת במטרה להציל את הספרים, וזה לא הוכחה שכן הם הדברים] אבל אד"ש אמר שעל עורכי הדין לשכנע את השופט שלא שייך שאדם גדול כהרבי לא יגיד את האמת במלוואה במאה אחוז.

ואמנם היה קשה לעו"ד ולחברי אגו"ח לקבל זאת, וחשבו שהשופט יחשוב כמו רבים, שהרבי כתב כך ע"מ להציל את הספרים, אבל הרבי הורה שעפ"ז לנהל את המשפט, אבל הוא רוצה שהדבר יתקבל על דעתם המקצועית ולא יעשו זאת רק בגלל שכך הורה אד"ש.

וראו בסוף ב"דין נצח", בהחלטת השופט הגוי, שע"כ הוא ביסס את פסקו שהבין שאדם בקנה מידה כהרבי, לא שייך שמשנה אפילו במקצת מן האמת.

שבטי י-ה - אמת!

ב. ואולי אפשר לומר שרואים ענין זה בפרשה דאולינן מינה, שתמיד קוראים לפני ה' טבת, פרשת מקץ;

בסיפור האחים שענו ליעקב שטען להם³³: "למה הרעותם לי להגיד לאיש העוד לכם אח?" וע"כ ענו³⁴: "שאלו שאל האיש לנו ולמולדתנו לאמר וגו' היש לכם אח, ונגד לו על פי הדברים האלה".

ולכאורה, אפילו שהשליט שאל אותם, למה צריכים לספר לו? יכולים להעלים ולשנות העובדות? אלא **שלא שייך אצל ה"שבטי י-ה" השלמים** שיגידו דבר שאינו אמיתי לחלוטין! ולמרות שכתוב בהמשך הפסוק: "הידוע נדע כי יאמר הורידו את אחיכם", היינו שאם היו יודעים מפורש שיצוה להוריד את בנימין אז זה היה פיקוח נפש, ולא היו אומרים לו, אבל אם לא יודעים במפורש שזה פיקוח נפש, אז בודאי אומרים את כל האמת בשלימות.

טענות אמת!

ג. כשהבאתי ל"יחידות" פעם שניה את הרב ישראל מאיר לאו שליט"א (מי שהיה הרב הראשי בארץ ישראל), כשיצא, סיפר שכשנכנס לחדרו של הרבי אמר לו: "תגיד לי הרב לאו, אם א' אומר לך שקר, אבל הוא יודע שאני יודע שזה שקר, האם הוא עובר על איסור שקר? [הרב לאו אמר שהרבי התכוון לאיש שהיה לפניו ב"יחידות", עסקן חרדי חבר כנסת מ"אגודת ישראל"] והחקירה היא מהי איסור שקר, האם לרמות, ובמקרה זה לא הייתה רמאות, כי הוא יודע שהשומע יודע את האמת ושזה שקר, או שהאיסור הוא לומר דבר שקר, וכאן גם שיקר.

והרב לאו אמר לרבי שמוצאים בגמ' מסכת שבועות (ל,א) (וכך גם ברמב"ם בסיום הלכות טוען ונטען) על כמה מקרים שיש תביעה צודקת, ואם יטענו את הטענות הנכונות לא יוכלו ע"פ דין להוציא הכסף, וע"כ רוצים לשנות

הטענות שלא ממש אמת, וע"ז אומרת הגמ': "והתורה אמרה מדבר שקר תרחק!", היינו שאסור להגיד דבר לא בדיוק אמת.

אבל, מספר הרב לאו, הרבי לא הגיב על זה, והשאלה נשארה היפותטית.

בהסכמים עם הערבים שפלות ורמאות

ד. וכמה שבועות אחרי הנ"ל, בשיחה בהתוועדות, פשט אד"ש שאלה זו, בשיחה לגבי הסכמי השלום עם מצרים ב"קעמפ-דייוויד"; ואד"ש אמר שבמקרה כזה גוי לא עובר, ויהודי עובר על איסור שקר; לגוי גם אסור לרמות, כי הם חייבים בדינים, אבל במקרה זה הוא אינו מרמה, אבל יהודי במקרה כזה כן עובר, שגם אם לא מרמה, אבל יהודי מחוייב לקיים הציווי "מדבר שקר תרחק", ואסור להוציא שום שקר מהפה.

הרבי התייחס בשיחה זו שהייתה אחרי "קעמפ-דייוויד" ואמר "מכיון שלאחרונה מדברים ומתעסקים שגם גויים יקיימו ז' מצוות בני נח, אומרים גם מילה טובה על גויים; שבמקרה זה אינם עוברים על שקר, אולי עוברים על גניבות ורציחות וכו', אבל לא על איסור שקר.

הרבי אמר זאת בקשר להסכמים שעשו עם הערבים והם לא קיימו הרבה דברים שהבטיחו, אבל אומר אד"ש שהערבים לא עברו על שקר, כי מלכתחילה ידעו היהודים והממשלה שעשו איתם את ההסכמים, שהם לא מתכוונים לקיים את פרטי הסכם השלום, ממילא הם לא רימו את היהודים [הרבי רצה לבטא את ה"שפלות" של הממשלה, שלמרות שאומרים לנו שיש להם הסכמים והבטחות עם הערבים, הממשלה יודעים מלכתחילה שהערבים אינם עומדים לקיים את ההסכמים, וממילא אינם מרמים את היהודים. אלא שהממשלה היהודית מרמה את העם].

אבל במקרה כזה היהודים כן עוברים על איסור דיבור שקר, כי יש החיוב: "מדבר שקר תרחק!"

ומכך רואים עד כמה צריכה להיות הזהירות המקסימלית עד הקצה האחרון מלשנות האמת, ובשום אופן לא לומר שום דבר שאינו אמיתי במאה אחוז! וכמו שהגמ' מספרת שבעיר מסוימת כל האנשים היו בריאים והאריכו ימים ולא נפטרו כי הקפידו כל הזמן רק לומר אמת, ולא שינו ממנה עד שפעם אחת מישהו אמר דבר שלא ממש באמת (והיו לו סיבות טובות וחשובות לכך), וקרה לראשונה מקרה פטירה. וההוראה: תמיד לומר את האמת! שמבטלת את המת, ומביאה חיים!

לזכות

התמים לוי יצחק שיחי'

מזל טוב!

ליום "הבר מצוה" ו' טבת הי' תהא שנת עליון

שיגדל לחסיד ירא שמים ולמדן, חי"ל בצבא אד"ש מלך המשיח

וירוו הוריו ממנו נחת יהודי חסידותי, מתוך בריאות אושר ושמחה והצלחה

בכל הענינים בגשמיות ורוחניות,

ויזכו לקבל פני משיח צדקנו מי"ד ממ"ש נאו!

נדפס ע"י הוריו

הרה"ח ישראל דוב בער וווגתו דבורה בתיה שיחי

גאנובורג

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

³³ מ"ג, ו.
³⁴ פסוק ז'.